

Nr 14

Utlåtande i anledning av motion om bättre tillvaratagande av odlingsbar mark.

I en inom riksdagen väckt, till jordbruksutskottet hänvisad motion II: 132 av herr Nilsson i Agnäs har hemställts att riksdagen till Kungl. Maj:t framför sin åsikt att åtgärder bör sättas in i syfte att förhindra att den odlade jorden spolieras.

Utskottet. Mot bakgrund av situationen i fråga om världens livsmedelsförsörjning anför i här behandlade motion kritik mot att odlingsbar mark tas i anspråk för bebyggelse eller liknande ändamål. Enligt motionärens mening bör omedelbara åtgärder sättas in för att hindra att den odlade jorden spolieras.

Utskottet får erinra om att motioner av motsvarande innebörd behandlades av föregående års riksdag och därvid inte föranledde någon åtgärd (JoU 1969: 21). Riksdagen hänvisade därvid bl. a. till ett av statens planverk i sammanhanget avgivet remissyttrande, vari framhölls att resultatet av den pågående strukturomvandlingen av samhället ofrånkomligen måste bli, att växande krav ställs på mark för tätorternas utbyggnad. Vid denna tätortsexpansion måste man otvivelaktigt räkna med att odlad jord i viss utsträckning behöver tas i anspråk. Med hänsyn till att tätorterna sammanlagt upptar en mycket ringa del av landets yta, fann sig dock riksdagen kunna anta att de områden som måste tas ur jordbruksproduktionen för bebyggelse eller för andra ändamål måste bli av sådan begränsad omfattning i förhållande till landets totala åkerareal, att minskningen i fråga om odlad jord inte i nämnvärd grad skulle komma att påverka det inhemska försörjningsläget. Vad gäller vårt lands möjligheter att bidra till livsmedelsförsörjningen i utvecklingsländerna erinrades om att 1967 års riksdagsbeslut rörande riktlinjer för den fortsatta jordbrukspolitiken i förevarande hänseende innebar att Sveriges insatser lämpligen borde ske genom tekniskt ekonomiskt bistånd och inte — annat än undantagsvis — genom livsmedels-sändningar till berörda länder.

Föregående års riksdag uttalade vidare att det skulle kunna leda till svåröverskådliga konsekvenser för det fortsatta samhällsbyggandet om planeringsverksamheten skulle bindas av föreskrifter som generellt hindrade att viss typ av mark utnyttjades för ändamålet. Riksdagen framhöll dock att bl. a. från jordbruksekonomisk synpunkt god åkerjord i goda lägen givetvis

såvitt möjligt bör bibehållas för fortsatt jordbruksproduktion. Det framstod sålunda som tämligen självklart att man inte bör ta högvärdig jordbruksmark i anspråk för tätbebyggelseändamål, om en från samhällsbyggandets synpunkter likvärdig lösning kan åstadkommas på annan för jordbruket mindre värdefull mark.

Utskottet har vid sin prövning av nu föreliggande motionsyrkande ej funnit anledning för riksdagen att frångå sin föregående år redovisade ståndpunkt i frågan. Utskottet avstyrker därför bifall till motionen II: 132.

Utskottet hemställer alltså

att riksdagen lämnar motionen II: 132 utan åtgärd.

Stockholm den 2 april 1970

På jordbruksutskottets vägnar:

NILS G. HANSSON

Vid detta ärendes slutbehandling har närvarit

från f ö r s t a kammaren: herrar Mossberger (s), Skårman (fp), Hedström (s), Carl Eskilsson (m), Hermansson (cp), Magnusson (s), Augustsson (s), Skagerlund (fp), Svenungsson (m)* och fru Margit Lundblad (s)*;

från a n d r a kammaren: herrar Hansson i Skegrie (cp), Johanson i Västervik (s), Lundmark (s), fru Lindberg (s), herrar Björk i Påarp (s), Persson i Heden (cp), fru Sundström (s), herrar Nygren (s)*, Berndtsson (fp) och Krönmark (m).

* Ej närvarande vid justeringen.